

Uchwała Nr XX/138/2020

Rady Gminy Olszanica

z dnia 29 kwietnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia

**Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe
dla Gminy Olszanica.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990 roku ustawy o samorządzie gminnym
(t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713)

Rada Gminy Olszanica uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się dokument pn. „Założenia do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Olszanica” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olszanica.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Tadeusz Darosz
Tadeusz Darosz

463

UCHWAŁA Nr 100 / 2399 / 19
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 25 listopada 2019r.

**w sprawie wydania opinii do dokumentu pn.: „Projekt założeń do planu
zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
dla Gminy Olszanica”.**

Na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019, poz. 755 z późn. zm.), oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019, poz. 512 ze zm.),

**Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:**

§ 1

Opiniuje się pozytywnie dokument pn.: „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Olszanica w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Pilch

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów

WOOS.410.1.39.2019.AP.2

Rzeszów, 7 października 2019 r.

P. Paweł Czupryn
Zakład Analiz Środowiskowych
Eko-precyzja Paweł Czupryn
ul. Sikorskiego 10, 43 – 450 Ustron
Pełnomocnik:
Wójta Gminy Olszanica

Odpowiadając na pismo z dnia 05 września 2019 r., w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Olszanica”, działając w trybie art. 48, art. 49 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081, ze zm.), a także uwzględniając zakres i charakter działań w przedmiotowym projekcie dokumentu, informuję, iż dla ww. projektu Planu nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W RZESZOWIE

Antoni Pomysł
p.o. Z-cy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Regionalny Konserwator Przyrody w Rzeszowie

Otrzymują:

1. Adresat
Adres do korespondencji: Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja Paweł Czupryn,
ul. Bielska 94, 43 – 520 Ustron

Do wiadomości:

1. WOOS ad acta

Klauzula informacyjna

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119, str. 1), zwanego dalej „rozporządzenie RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pana danych osobowych jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Piłsudskiego 38, 35 – 001 Rzeszów, tel.: 17 785 00 44, fax: 17 85-21-109, e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl. Szczegółowe dane kontaktowe podane są na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie: <http://rzeszow.rdos.gov.pl/kontakt>;
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych Osobowych w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Kontakt do Inspektora listownie na adres: Inspektor ochrony danych osobowych, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Piłsudskiego 38, 35 – 001 Rzeszów, poprzez e-mail: iod.rzeszow@rdos.gov.pl lub tel. 17 785 00 44;
3. Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia RODO w celu wydania uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 48, art. 49 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081, ze zm.) dla „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Olszanica”;
4. Pana dane osobowe mogą być udostępniane uprawnionym odbiorcom, przy czym organy publiczne które mogą otrzymać Pana dane osobowe w ramach konkretnego postępowania zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, nie są uznawane za odbiorców;
5. Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres realizacji niniejszej sprawy oraz okres archiwizacji przewidziany przepisami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz określony Instrukcją Kancelaryjną Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz regionalnych dyrekcji ochrony środowiska;
6. W odniesieniu do Pana danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany stosownie do art. 22 RODO, w tym nie będą podlegały profilowaniu;
7. Posiada Pan:
 - 1) na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pana dotyczących;
 - 2) na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pana danych osobowych;
 - 3) na podstawie art. 18 ust. 1 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO;
 - 4) prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pana dotyczących narusza przepisy RODO.
8. Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 RODO, nie wpływa na tok i wynik postępowania.
9. Wykonywanie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 RODO odbywa się niezależnie od obowiązków organów administracji publicznej przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego i nie wpływa na tok i wynik postępowania.

**Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia
w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe
dla Gminy Olszanica**

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

1.	Wprowadzenie	10
1.1	Podstawa prawna	10
1.2	Zakres opracowania	10
1.3	Odniesienie do innych dokumentów, planów i regulacji prawnych	11
1.3.1	Pakiet klimatyczno-energetyczny	11
1.3.2	Polityka Energetyczna Polski do roku 2030	11
1.3.3	Projekt Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku	12
1.3.4	Projekt Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030	13
1.3.5	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności. 13	
1.3.6	Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2017	14
1.3.7	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne	14
1.3.8	Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	14
1.3.9	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	15
1.3.10	Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej	15
1.3.11	Program Ochrony Powietrza	15
1.3.12	Uchwała antysmogowa	15
1.3.13	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	16
2.	Krótką charakterystyka gminy	17
2.1	Położenie	17
2.2	Infrastruktura inżyniersko-techniczna	18
2.2.1	Sieć wodociągowa	18
2.2.2	Sieć kanalizacyjna	19
2.3	Demografia gminy	20
2.3.1	Sytuacja społeczno-gospodarcza	21
2.3.2	Prognoza liczby ludności	23
2.4	Działalność gospodarcza	24
2.5	Rolnictwo i leśnictwo	25
2.5.1	Rolnictwo	25
2.6	Zabudowa mieszkaniowa	28
3.	Stan środowiska na terenie gminy	31
3.1	Powietrze	31
3.2	Promieniowanie elektromagnetyczne	37
3.3	Ochrona przyrody	38
4.	Charakterystyka systemów zaopatrzenia w energję	42
4.1	Ciepło	42

4.1.1	Racjonalizacja użytkowania ciepła	43
4.2	Energia elektryczna.....	44
4.2.1	Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię	46
4.2.2	Oświetlenie uliczne na terenie gminy	46
4.2.3	Racjonalizacja użytkowania energii elektrycznej	46
4.3	System gazowniczy.....	47
4.4	Racjonalizacja użytkowania paliwa gazowego	48
5.	Zakres współpracy z gminami	49
6.	Możliwość wykorzystania istniejących rezerw energetycznych.....	51
6.1	Odnawialne źródła energii.....	51
6.1.1	Biomasa i biogaz.....	51
6.1.2	Energia wiatru	55
6.1.3	Ograniczenia rozwoju energetyki wiatrowej.....	56
6.1.4	Energia słońca	57
6.1.5	Energia geotermalna.....	60
6.2	Projekty realizowane w Gminie Olszanica	62
6.3	Ograniczenia rozwoju energetyki odnawialnej.....	63
7.	Możliwości stosowania środków efektywności energetycznej.....	63
8.	Bilans zaopatrzenia oraz prognoza zapotrzebowania na ciepło, paliwa gazowe i energię elektryczną. Warianty zaopatrzenia Gminy Olszanica do roku 2033	65
8.1	Prognoza zapotrzebowania na ciepło i energię elektryczną do roku 2033.....	66
8.2	Zapotrzebowanie na ciepło.	68
8.3	Zapotrzebowanie na energię elektryczną	70
8.4	Zapotrzebowanie na paliwa gazowe.	72
9.	Struktura zużycia paliw oraz emisja zanieczyszczeń na terenie Gminy Olszanica.....	74
9.1	Podsumowanie analizy wariantów rozwoju Gminy Olszanica	80
10.	Plan działań	81
10.1	Zaopatrzenie w ciepło	81
10.2	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	82
10.3	Zaopatrzenia w paliwa gazowe	83
10.3.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	83
11.	Podsumowanie, wnioski	84

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Olszanica na tle powiatu leskiego.....	17
Rysunek 2. Tendencja zmian liczby ludności gminy w latach 2009-2018 z uwzględnieniem płci.	21
Rysunek 3. Liczba ludności gminy według grup zdolności do pracy.....	23
Rysunek 4. Prognoza liczby ludności dla Gminy Olszanica do roku 2033 według GUS.....	24
Rysunek 5. Struktura wiekowa mieszkań w Gminie Olszanica (GUS).....	28
Rysunek 6. Prognoza liczby mieszkań i powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Olszanica do roku 2033.	30
Rysunek 7. Podział województwa podkarpackiego na strefy jakości powietrza.....	34
Rysunek 8. Potencjał techniczny biomasy ze słomy i siana w woj. podkarpackim.	52
Rysunek 9. Potencjał techniczny upraw z roślin energetycznych w woj. podkarpackim.	53
Rysunek 10. Potencjał techniczny pozyskania biomasy leśnej w woj. podkarpackim.....	54
Rysunek 11. Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	55
Rysunek 12. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski [h/rok].	58
Rysunek 13. Mapa nasłonecznienia Polski.	59
Rysunek 14. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	61
Rysunek 15. Potencjał techniczny energetyki geotermalnej w woj. podkarpackim.	62
Rysunek 16. Prognozowana roczna zmiana zużycia ciepła do roku 2033.....	68
Rysunek 17. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na ciepło na terenie Gminy Olszanica.....	69
Rysunek 18. Prognozowana zmiana rocznego zużycia energii elektrycznej do roku 2033.....	70
Rysunek 19. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na energię elektryczną na terenie Gminy Olszanica.	71
Rysunek 20. Prognozowana zmiana rocznego zużycia paliw gazowych do roku 2033.	72
Rysunek 21. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na paliwa gazowe na terenie Gminy Olszanica.	73
Rysunek 22. Zużycie energii z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii.	74
Rysunek 23. Emisja dwutlenku węgla z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii.	75
Rysunek 24. Perspektywiczne zużycie energii z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii dla roku 2033.	77
Rysunek 25. Perspektywna emisja CO ₂ z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii dla roku 2033.	79

Spis tabel

Tabela 1. Średnia temperatura na terenie gminy w poszczególnych miesiącach.	18
Tabela 2. Średnie sumy opadów na terenie gminy w poszczególnych miesiącach [mm].	18
Tabela 3. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Olszanica (stan na 31.12.2018 r.).	18
Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Olszanica (stan na 31.12.2018 r.).	19
Tabela 5. Liczba ludności gminy w latach 2009-2018 wg płci (GUS).	20
Tabela 6. Wskaźniki społeczno-gospodarcze w Gminie Olszanica (stan na 31.12.2018 r., GUS).	22
Tabela 7. Podmioty gospodarcze wg rejestru REGON w latach 2009-2018.	24
Tabela 8. Użytkowanie gruntów na terenie gminy.	25
Tabela 9. Powierzchnie zasiewów w roku 2010.	26
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Olszanica wg. stanu na rok 2017 (GUS).	28
Tabela 11. Mieszkania oddane do użytku w latach 2003-2017 (GUS).	29
Tabela 12. Prognoza liczby mieszkań i powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Olszanica do roku 2033.	30
Tabela 13. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.	31
Tabela 14. Skutki zanieczyszczeń powietrza dla środowiska i organizmów żywych.	31
Tabela 15. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.	35
Tabela 16. Wynikowe klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	36
Tabela 17. Wynikowe klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	36
Tabela 18. Budynki użyteczności publicznej w Gminie Olszanica.	42
Tabela 19. Podstawowe dane nt. sieci gazowej na terenie gminy.	47
Tabela 20. Struktura lasów Gminy Olszanica (stan na 31.12.2018 r.).	54
Tabela 21. Ogólna prognoza zapotrzebowania na ciepło i energię elektryczną do roku 2033.	67
Tabela 22. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na ciepło na terenie Gminy Olszanica.	68
Tabela 23. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na energię elektryczną na terenie Gminy Olszanica.	70
Tabela 24. Szczegółowy bilans rocznego zapotrzebowania na paliwa gazowe na terenie Gminy Olszanica.	72
Tabela 25. Roczne zużycie energii z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii.	74

Tabela 26. Roczna emisja dwutlenku węgla z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii.....	75
Tabela 27. Perspektywiczne zużycie energii z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii dla roku 2033 dla wariantów progresywnego, stabilnego i pasywnego.	76
Tabela 28. Perspektywna emisja CO ₂ z podziałem na poszczególne rodzaje paliw i nośników energii dla roku 2033 dla wariantów progresywnego, stabilnego i pasywnego. .	78

Wykaz skrótów użytych w opracowaniu

Skrót	Wyjaśnienie
Business&Biodiversity	Platforma dostępna na: http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm
CNG	Sprężony gaz ziemny
CTW	Czyste Technologie Węglowe
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change – Międzynarodowy Panel w sprawie Zmian Klimatu
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KOBIZE	Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
nN	Niskie napięcie
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Środowiska
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SN	Średnie napięcie

Skrót	Wyjaśnienie
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WN	Wysokie napięcie
WPOŚ	Wojewódzki Program Ochrony Środowiska

1. Wprowadzenie

Planowanie w zakresie racjonalnego gospodarowania energią jest jednym z obowiązków gmin wynikających z zapisów Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.). Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Głównym celem sporządzania projektów założeń jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz zaopatrzenie w energię odbiorców przy możliwie najniższych kosztach oraz ograniczenie wpływu gospodarki energetycznej na środowisko naturalne.

Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Niniejszy dokument obejmuje perspektywę na lata 2019 – 2033.

1.1 Podstawa prawna

Podstawą prawną dla Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Olszanica jest art. 19 ust. 3 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.). Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

1.2 Zakres opracowania

Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Projekt założeń określa:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 545 ze zm.);
- zakres współpracy z innymi gminami dotyczący inwestycji w rozwój sieci zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe i odnawialne źródła energii.

1.3 Odniesienie do innych dokumentów, planów i regulacji prawnych

1.3.1 Pakiet klimatyczno-energetyczny

Najistotniejsze i uwzględnione założenia pakietu klimatyczno-energetycznego to:

- redukcja emisji CO₂ o 20% w roku 2020 w porównaniu do 1990 r.,
- 20% udział energii ze źródeł odnawialnych w UE w 2020r. (dla Polski 15%) w całkowitym zużyciu energii,
- zwiększenie efektywności energetycznej w roku 2020 o 20% (stosowanie energooszczędnych rozwiązań w budownictwie itp.),

W październiku 2014 r. przywódcy krajów UE podpisali porozumienie w sprawie przyjęcia nowych ram polityki klimatyczno-energetycznej, która zakłada osiągnięcie do 2030 roku celów:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)
- zapewnienie co najmniej 27% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii
- zwiększenie o co najmniej 27% efektywności energetycznej.

1.3.2 Polityka Energetyczna Polski do roku 2030

Dokument przyjęty Uchwałą nr 202/2009 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku”. Najważniejsze uwzględnione główne kierunki i cele wynikające z Polityki Energetycznej Polski do roku 2030 z punktu widzenia niniejszego dokumentu to:

Kierunek: Poprawa efektywności energetycznej.

Cele główne:

- dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
- konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15.

Szczegółowe cele uwzględnione w tym obszarze:

- wzrost efektywności końcowego wykorzystania energii,
- zwiększenie stosunku rocznego zapotrzebowania na energię elektryczną do maksymalnego zapotrzebowania na moc w szczycie obciążenia, co pozwala zmniejszyć całkowite koszty zaspokojenia popytu na energię elektryczną.

Kierunek: Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw.

Cele główne:

- wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
- zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach.

Kierunek: Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Cele główne:

- ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
- ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
- ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

1.3.3 Projekt Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (PEP2040) jest strategią państwa w zakresie sektora energetycznego. Dokument na dzień dzisiejszy znajduje się w fazie projektu. Najważniejsze uwzględnione główne kierunki i cele wynikające z nowoprojektowanej Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku z punktu widzenia niniejszego dokumentu:

Główny cel: Celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Najważniejsze z punktu widzenia niniejszego dokumentu kierunki działania:

1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych. Racjonalne wykorzystanie zasobów energetycznych:

- biomasa i odpady nierolnicze:
 - racjonalne wykorzystanie własne.

2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej. Pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną.

- OZE - wzrost wykorzystania,
- infrastruktura sieciowa:
 - rozbudowa sieci przesyłu i dystrybucji,
 - wzrost jakości dystrybucji energii,
 - rozwój inteligentnych sieci.

4. Rozwój rynków energii. W pełni konkurencyjny rynek energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz paliw ciekłych:

- energia elektryczna:
 - wzmocnienie pozycji konsumenta (w tym inteligentne liczniki),
 - urynkowienie usług systemowych.

6. Rozwój odnawialnych źródeł energii. Obniżenie emisyjności sektora energetycznego oraz dywersyfikacja wytwarzania energii.

- 21% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.
- w ciepłownictwie i chłodnictwie – 1-1,3 pkt proc. rocznego przyrostu zużycia,
- warunkowy rozwój niesterowalnych OZE,
- możliwość bilansowania OZE (magazyny energii, klastry energii, źródła regulacyjne),
- wsparcie rozwoju OZE (z zapewnieniem bezpieczeństwa pracy sieci).

7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji. Powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju:

- aktywne planowanie energetyczne w regionach:
- budowa mapy ciepła,
- ciepłownictwo systemowe:
 - konkurencyjność w stosunku do źródeł indywidualnych,
 - rozbudowa systemów dostaw ciepła i chłodu,
 - wykorzystanie magazynów ciepła,
 - obowiązek przyłączania odbiorców do sieci.
- ciepłownictwo indywidualne:
 - zwiększenie wykorzystywania paliw innych niż stałe – gaz, niepalne OZE, energia elektryczna,
 - skuteczny monitoring emisji zanieczyszczeń,
 - ograniczenie wykorzystania paliw stałych.

8. Poprawa efektywności energetycznej gospodarki. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki:

- 23% oszczędności energii pierwotnej w 2030 r. w stosunku do prognoz z 2007 r.,
- prawne i finansowe zachęty do działań proefektywnościowych,
- wzorcowa rola jednostek sektora publicznego,
- poprawa świadomości ekologicznej,
- intensywna termomodernizacja mieszkalnictwa,
- ograniczenie niskiej emisji,
- redukcja ubóstwa energetycznego.

1.3.4 Projekt Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

Dokument na dzień dzisiejszy znajduje się w fazie projektu. Wskazuje priorytety działań w pięciu wymiarach unii energetycznej:

- bezpieczeństwa energetycznego,
- wewnętrznego rynku energii,
- efektywności energetycznej,
- obniżenia emisyjności,
- badań naukowych, innowacji i konkurencyjności,

w tym cele na 2030 r., stanowiące krajowy wkład w realizację unijnych celów klimatyczno-energetycznych w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej. Dokument wskazuje również polityki i działania, które mają doprowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów.

1.3.5 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.

Dokument przyjęty Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności. Najważniejsze uwzględnione główne kierunki i cele wynikające z Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju z punktu widzenia niniejszego dokumentu:

Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”

- Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
- Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

1.3.6 Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2017

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 23 stycznia 2018 r. Zawiera opis środków poprawy efektywności energetycznej w podziale na sektory końcowego wykorzystania energii oraz obliczenia dotyczące oszczędności energii finalnej uzyskanej w latach 2008-2015 oraz planowanych do uzyskania w 2020 r.

1.3.7 Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne

Zgodnie z Art. 19 ww. Ustawy: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zwany dalej "projektem założeń". Dalej wymienia się procedurę oraz elementy opracowywanego dokumentu. Dokument uwzględnia wytyczne i wszystkie obowiązkowe elementy Projektu założeń (...) wskazane przepisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.).

1.3.8 Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)

Projekt założeń (...) dla Gminy Olszanica jest zgodny z zapisami Krajowego programu ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030). Celem głównym Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Cel ten realizowany będzie poprzez określenie celów szczegółowych oraz wskazanie kierunków interwencji. Przedstawione w programie działania umożliwią, w połączeniu z kierunkami interwencji przezwyciężenie barier wskazanych w diagnozie, hamujących efektywną realizację programów ochrony powietrza, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza w Polsce.

Celami szczegółowymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza są:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,

- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Wymienione cele zostaną zrealizowane poprzez określenie kierunków działań na poziomie krajowym, za realizację których oraz koordynację bezpośrednio będzie odpowiadał minister właściwy do spraw środowiska, jak również kierunków interwencji, które będą realizowane na poziomach wojewódzkim i lokalnym.

1.3.9 Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

Projekt założeń (...) dla Gminy Olszanica jest zgodny z przepisami Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r., poz. 2389 ze zm.). W dokumencie stosuje się pojęcia wymienione w *Ustawie* oraz opisuje systemy wsparcia oraz ograniczenia wynikające z przepisów Ustawy o odnawialnych źródłach energii.

1.3.10 Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej

Projekt założeń (...) dla Gminy Olszanica jest zgodny z przepisami Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 545). Dokument uwzględnia zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej wymienione w *Ustawie*.

1.3.11 Program Ochrony Powietrza

Aktualizacja Programu Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej – z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych została przyjęta Uchwałą nr XXX/544/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2016r. ze zmianami.

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Powietrza jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń stężeń zanieczyszczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń. Dla strefy podkarpackiej stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀, poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} i poziomu docelowego benzo(a)pirenu, w związku z tym konieczne jest wdrożenie szeregu działań w celu przywrócenia właściwego stanu powietrza na terenie strefy podkarpackiej. Projekt założeń (...) dla Gminy Olszanica uwzględnia działania wyznaczone Gminie Olszanica w Programie Ochrony Powietrza.

1.3.12 Uchwała antysmogowa

Na terenie Podkarpacia od 1 czerwca 2018r. obowiązuje tzw. „uchwała antysmogowa”, przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 23 kwietnia 2018r. (Nr LII/869/18). Uchwała zakazuje stosowania w piecach i kotłach (centralnego ogrzewania i wydzielających ciepło) paliw niskiej jakości, tj. węgla brunatnego, mułów i flotokonzentratów, paliw o uziarnieniu poniżej 5 mm i zawartości popiołu powyżej 12% oraz mokrego drewna, którego wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%. Dodatkowo przedmiotowa uchwała wprowadziła okresy przejściowe na wymianę starych, wysokoemisyjnych kotłów c.o. i pieców wydzielających ciepło, tzw. kopciuchów.

I tak ww. uchwała w § 8 ust 1 precyzuje okresy przejściowe na wymianę istniejących kotłów na paliwo stałe :

- do 31 grudnia 2021 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- do 31 grudnia 2023 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- do 31 grudnia 2025 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- do 31 grudnia 2027 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012

a w § 8 ust 2 precyzuje okres przejściowy na wymianę istniejących ogrzewaczy (piece, kominki) na paliwo stałe:

- do 31 grudnia 2022 roku,
- bądź wskazuje modernizację poprzez wyposażenie w urządzenia redukcji emisji pyłu do określonych norm.

1.3.13 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Olszanica na lata 2016-2020 został przyjęty Uchwałą nr XXVII/187/2017 Rady Gminy Olszanica z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Olszanica na lata 2016-2020.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to element realizacji założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN). Dokument ma znaczenie strategiczne i jest spójny z planami ochrony powietrza (POP), planami działań krótkoterminowych (PKD) oraz innymi dokumentami strategicznymi.

Celem wyznaczonym w PGN dla Gminy Olszanica jest określenie wielkości koniecznej do osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych z obszaru Gminy oraz przedstawienie działań, które pozwolą osiągnąć wymaganą wielkość redukcji do 2020 roku.

Działania ujęte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej są skoncentrowane na zrównoważonym użytkowaniu energii przez wszystkich jej użytkowników na terenie Gminy. W Planie wyeksponowana została rola władz Gminy Olszanica w ograniczaniu emisji przez bezpośrednie działania inwestycyjne, kreowanie postaw podmiotów prywatnych, realizowanie wytycznych dyrektyw Unii Europejskiej oraz polskiego prawa w zakresie wiodącej roli sektora publicznego dotyczącej działań na rzecz efektywności energetycznej i emisji gazów cieplarnianych.

2. Krótka charakterystyka gminy

2.1 Położenie

Gmina Olszanica jest gminą o charakterze wiejskim, położoną w południowej części województwa podkarpackiego, w powiecie leskim. Gmina sąsiaduje z następującymi gminami:

- Lesko,
- Solina,
- Tyrawa Wołoska,
- Ustrzyki Dolne

Sieć osadniczą gminy tworzą sołectwa: Olszanica, Paszowa, Orelec, Wańkowa, Uherce Mineralne, Stefkowa, Rudenka, Zwierzyń. Przeważającą część powierzchni gminy stanowią tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione (ponad 61%). Około 33% powierzchni stanowią użytki rolne a obszary zabudowane i zurbanizowane około 4%.

źródło: <http://administracja.mswia.gov.pl/>

Rysunek 1. Położenie Gminy Olszanica na tle powiatu leskiego.

Warunki klimatyczne

Gmina Olszanica położona jest w granicach podkarpackiej dzielnicy klimatycznej. Przeciętny okres wegetacyjny trwa ok. 206 dni. Najwyższe temperatury występują tu w lipcu i sierpniu, natomiast najniższe w styczniu i lutym. Liczba dni z pokrywą śnieżną dochodzi do 80 w roku. Natomiast liczba dni z przymrozkami mieści się w granicach 100 - 150 dni. Roczna suma opadów waha się w granicach 600 - 800 mm. Maksymalna liczba dni pogodnych dochodzi do 40 w roku. Przeważają wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego.. Często w zimie są wiatry typu fenowego wiejące z kierunków południowych. Wiatry te niosą cieplejsze powietrze powodujące gwałtowne ocieplenie i topnienie śniegów. Tereny gminy posiadają urozmaiconą rzeźbę i duże deniwelacje terenu, które warunkują specyficzny rozkład opadów. Występują fragmenty terenów silnie skraplanych i fragmenty terenu pozostające w cieniu opadowym. Średnia roczna temperatura na terenie gminy wynosi 6,4 °C, natomiast średnie roczne opady 709 mm. Tabele przedstawiają średnie temperatury panujące na terenie gminy w poszczególnych miesiącach oraz średnie sumy opadów.

Tabela 1. Średnia temperatura na terenie gminy w poszczególnych miesiącach.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura [°C]	-6,2	-4,7	0,7	7,4	11,6	14,7	16,9	16,2	12,8	8,6	2,5	-3,2

źródło: średnia z ostatnich 30 lat, IMGW

Tabela 2. Średnie sumy opadów na terenie gminy w poszczególnych miesiącach [mm].

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Suma opadów [mm]	38	35	38	49	75	98	97	81	58	46	46	48

źródło: średnia z ostatnich 30 lat, IMGW

2.2 Infrastruktura inżynieryjno-techniczna

2.2.1 Sieć wodociągowa

Gmina Olszanica posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 8,6 km z 1136 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2018 roku dostarczono nią 18,5 tys. m³ wody. Z poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Olszanica.

Tabela 3. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Olszanica (stan na 31.12.2018 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	8,6
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	147
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys.m ³ /rok	18,5

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
5.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	1136
7.	Zużycie wody z sieci na jednego mieszkańca	m ³ /rok	3,7

źródło: GUS

2.2.2 Sieć kanalizacyjna

Gmina Olszanica posiada sieć kanalizacyjną o długości 2,2 km z 11 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zamieszkania zbiorowego. W 2018 roku odprowadzono nią 9,1 tys. m³ ścieków. Aktualnie w trakcie realizacji znajduje się projekt „Budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej z infrastrukturą towarzyszącą oraz obiektami technicznymi dla aglomeracji Uherce Mineralne”. Projekt realizowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa IV- Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego (Gospodarka wodnościekowa). W ramach projektu planowana jest budowa biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków w Uhercach Mineralnych o przepustowości 637 m³/d, oraz budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej (grawitacyjnej i tłocznej) o łącznej długości 19,46 km wraz z przyłączami oraz infrastrukturą towarzyszącą i obiektami technicznymi.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Olszanica.

Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Olszanica (stan na 31.12.2018 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	2,2
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11
3.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	469
4.	Ścieki odprowadzone	tys.m ³ /rok	8,0

źródło: GUS

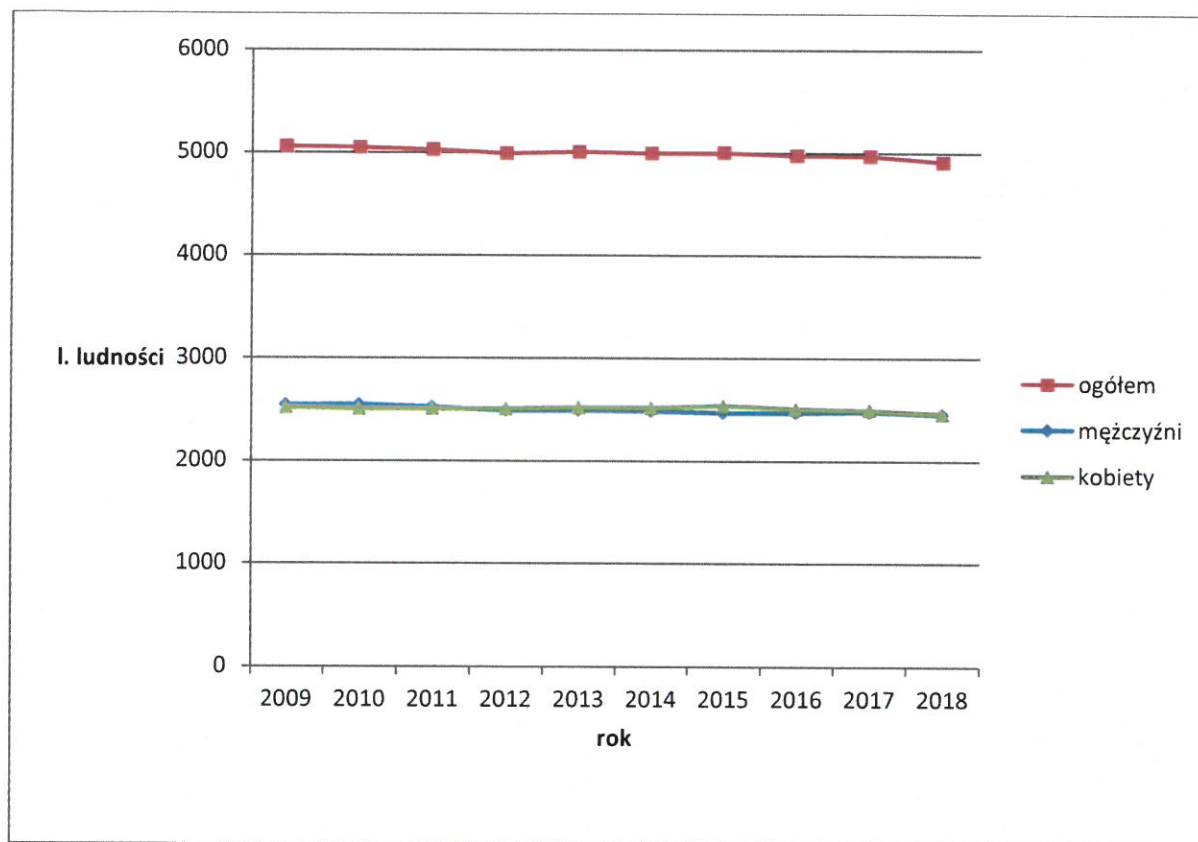
2.3 Demografia gminy

Liczba ludności Gminy Olszanica wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wynosi 4907 osób. Powierzchnia gminy wynosi 94,0 km² co daje zagęszczenie ludności na poziomie 52,0 osób na 1 km². Liczba mieszkańców gminy na przestrzeni ostatnich 10 lat spadła o 148 osób. Zmiany liczby ludności oraz tendencje zmian przedstawiono poniżej.

Tabela 5. Liczba ludności gminy w latach 2009-2018 wg płci (GUS).

rok	mężczyźni	kobiety	ogółem
2008	2537	2518	5055
2009	2541	2504	5045
2010	2518	2507	5025
2011	2486	2505	4991
2012	2487	2518	5005
2013	2479	2515	4994
2014	2463	2535	4998
2015	2465	2506	4971
2016	2473	2492	4965
2017	2450	2457	4907

źródło: GUS, opracowanie własne

źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Tendencja zmian liczby ludności gminy w latach 2009-2018 z uwzględnieniem płci.

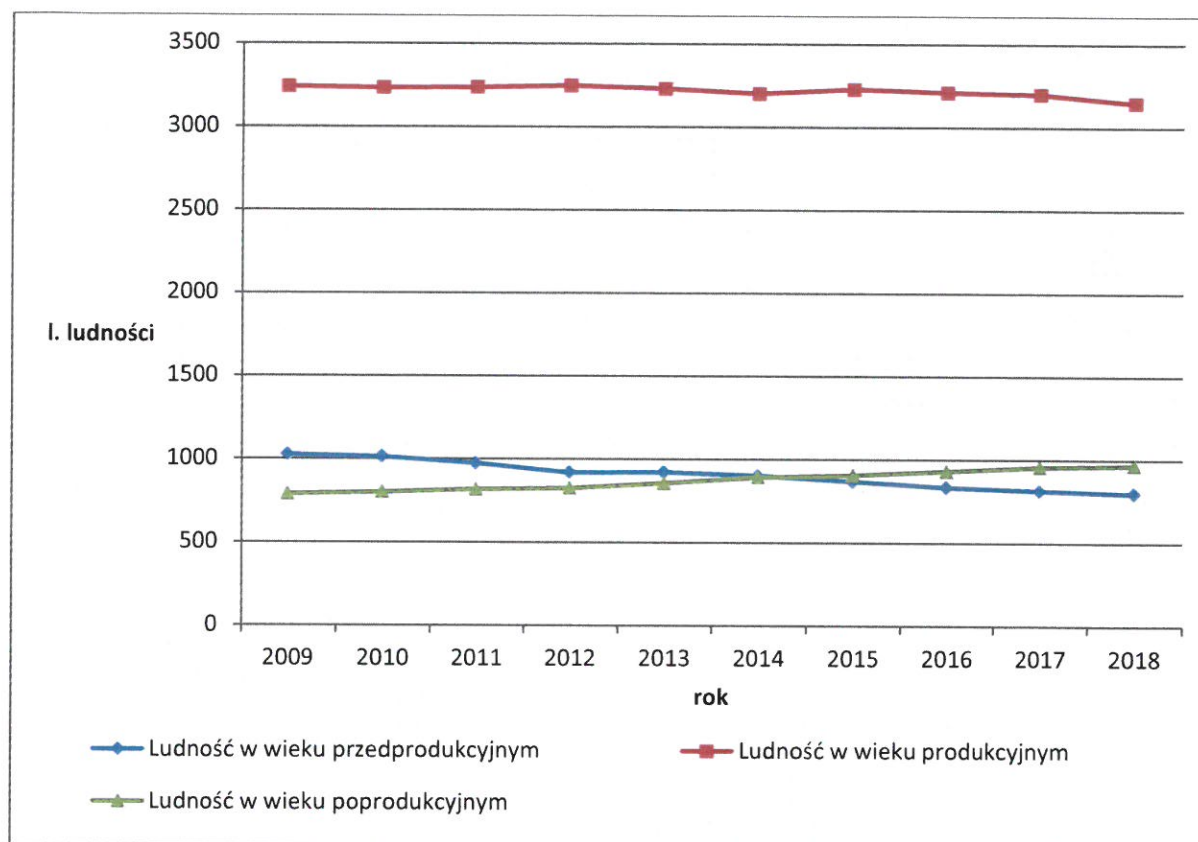
2.3.1 Sytuacja społeczno-gospodarcza

W tabeli poniżej podano podstawowe parametry charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Olszanica.

Tabela 6. Wskaźniki społeczno-gospodarcze w Gminie Olszanica (stan na 31.12.2018 r., GUS).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartości w latach									
			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Gęstość zaludnienia	os/1km ²	54	54	54	53	54	53	53	53	53	52
2.	Spadek/wzrost liczby ludności	osoba	-30	-10	-20	-34	14	-11	4	-27	-6	-58
3.	Przyrost naturalny	%	6,0	-2,0	-4,0	-6,8	2,8	-2,2	0,8	-5,4	-1,2	-11,7
4.	Ludność w wieku produkcyjnym	osoba	3241	3233	3237	3248	3230	3202	3228	3209	3198	3147
5.	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	osoba	1025	1012	972	918	921	900	865	832	812	795
6.	Ludność w wieku poprodukcyjnym	osoba	789	800	816	825	854	892	905	930	955	965
7.	Udział liczby ludności w wieku produkcyjnym	% ludności ogółem	64,1	64,2	64,3	64,9	64,9	64,7	64,1	64,9	64,6	65,2
8.	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym	% ludności ogółem	20,3	20,3	20,1	19,5	18,3	18,4	18,0	17,4	16,8	16,5
9.	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym	% ludności ogółem	15,6	15,6	15,9	16,3	16,5	17,1	17,8	18,2	18,7	19,5

źródło: GUS, opracowanie własne

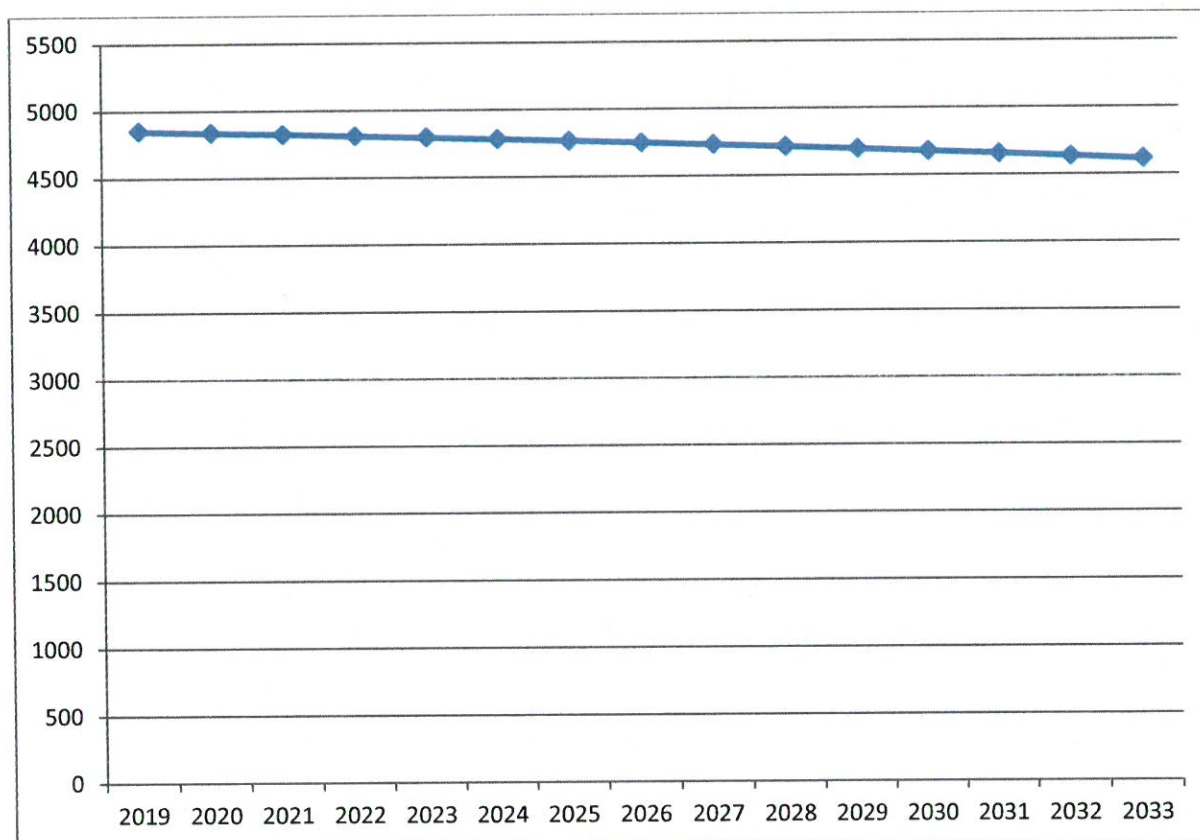
źródło: opracowanie własne

Rysunek 3. Liczba ludności gminy według grup zdolności do pracy.

Zgodnie z ogólnokrajową tendencją struktura produkcyjności ulega niekorzystnym zmianom. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się. Rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Taka sytuacja będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym. Jest to nieodłączne zjawisko w społeczeństwach starzejących się.

2.3.2 Prognoza liczby ludności

Na podstawie najnowszej prognozy liczby ludności dla ludności sporządzonej przez GUS dla powiatu leskiego do roku 2050, opracowano prognozę dla Gminy Olszanica na do roku 2033, która została przedstawiona na rysunku. Zgodnie z założeniami prognozy, jeżeli tempo spadku utrzyma się na obecnym poziomie to do roku 2033 liczba mieszkańców gminy spadnie o około 250 osób.

źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Prognoza liczby ludności dla Gminy Olszanica do roku 2033 według GUS.

2.4 Działalność gospodarcza

Do głównych gałęzi gospodarki w gminie zaliczyć należy przede wszystkim handel i naprawy, budownictwo. Tabela przedstawia liczbę podmiotów w latach 2009-2018. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, najwięcej zatrudniało od 1 do 9 osób. Na koniec 2018 roku funkcjonowało 417 takich jednostek. Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. Na koniec 2018 roku funkcjonowało 10 takich podmiotów. Na dzień 31.12.2018 r. na terenie gminy funkcjonowały jeszcze 2 podmioty zatrudniające od 50 do 249 osób.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze wg rejestru REGON w latach 2009-2018.

liczba podmiotów wg rejestru REGON			
rok	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
2009	357	16	341
2010	380	16	364
2011	377	16	361
2012	388	11	377

liczba podmiotów wg rejestru REGON			
rok	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
2013	407	13	394
2014	415	13	402
2015	408	13	395
2016	418	13	405
2017	412	10	402
2018	427	12	415

źródło: GUS, opracowanie własne

2.5 Rolnictwo i leśnictwo

2.5.1 Rolnictwo

W rejonie gminy występują gleby o przeciętnej i słabej wartości. Dominują gleby zaliczane do klasy IVa i IVb użytków rolnych. Towarzyszą im gleby klasy V - VI. Gleby klasy III a, III b występują lokalnie w dolinach rzecznych i zajmują niewielkie powierzchnie. Są to gleby średniej jakości. Gleby klas V - VI są glebami jałowymi. Użytki zielone dobrej jakości występują w rozległych dolinach i na stokach o mniejszych nachyleniach. Usytuowane zostały na glebach klasy IIIa - IIIb i IVa - IVb, w rejonach gdzie wody gruntowe występują najgłębiej. Użytki zielone słabe występują przeważnie w dolinach o podmokłych dnach, wytworzone zostały na słabych glebach. Użytki zielone typu łąk i pastwisk górskich wytworzone zostały na stokach o dużych nachyleniach i przeważnie o ekspozycji północnej, na glebach dobrych klas IVa - IVb. W większości powstały w wyniku zaniechania upraw rolnych w wyższych partiach stoków.

Wśród zasiewów dominuje pszenica ozima, owies oraz żyto. W poniższych tabelach przedstawiono użytkowanie gruntów na terenie gminy oraz powierzchnię zasiewów. Dane pochodzą z ostatniego przeprowadzonego w kraju powszechnego spisu rolnego (GUS, 2010).

Tabela 8. Użytkowanie gruntów na terenie gminy.

Użytkowanie gruntów	Jednostka	stan na
		rok 2010
grunty ogółem	ha	3813,04
Użytki rolne		

Użytkowanie gruntów	Jednostka	stan na
		rok 2010
ogółem użytki rolne	ha	3237,04
ogółem użytki rolne w dobrej kulturze	ha	2944,73
Grunty orne		
grunty pod zasiewami	ha	313,67
Sady		
ogółem	ha	26,10
ogrody przydomowe	ha	17,75
Łąki		
ogółem	ha	1901,04
Pastwiska		
ogółem	ha	628,34
Lasy		
ogółem	ha	362,72
Pozostałe grunty i nieużytki		
ogółem	ha	213,28

źródło: GUS, opracowanie własne

Tabela 9. Powierzchnie zasiewów w roku 2010.

Rodzaj	Jednostka	stan na
		rok 2010
ogółem	ha	313,67
zboża razem	ha	139,90
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	137,99

Rodzaj	Jednostka	stan na
		rok 2010
pszenica ozima	ha	56,14
pszenica jara	ha	10,66
żyto	ha	3,21
jęczmień ozimy	ha	1,05
jęczmień jary	ha	6,77
owies	ha	33,12
pszenżyto ozime	ha	9,79
pszenżyto jare	ha	6,13
mieszanki zbożowe ozime	ha	1,48
mieszanki zbożowe jare	ha	9,64
kukurydza	ha	0,0
ziemniaki	ha	69,34
uprawy przemysłowe	ha	0,0
buraki cukrowe	ha	0,0
rzepak i rzepik razem	ha	0,0
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,21
warzywa gruntowe	ha	0,63

źródło: GUS, opracowanie własne

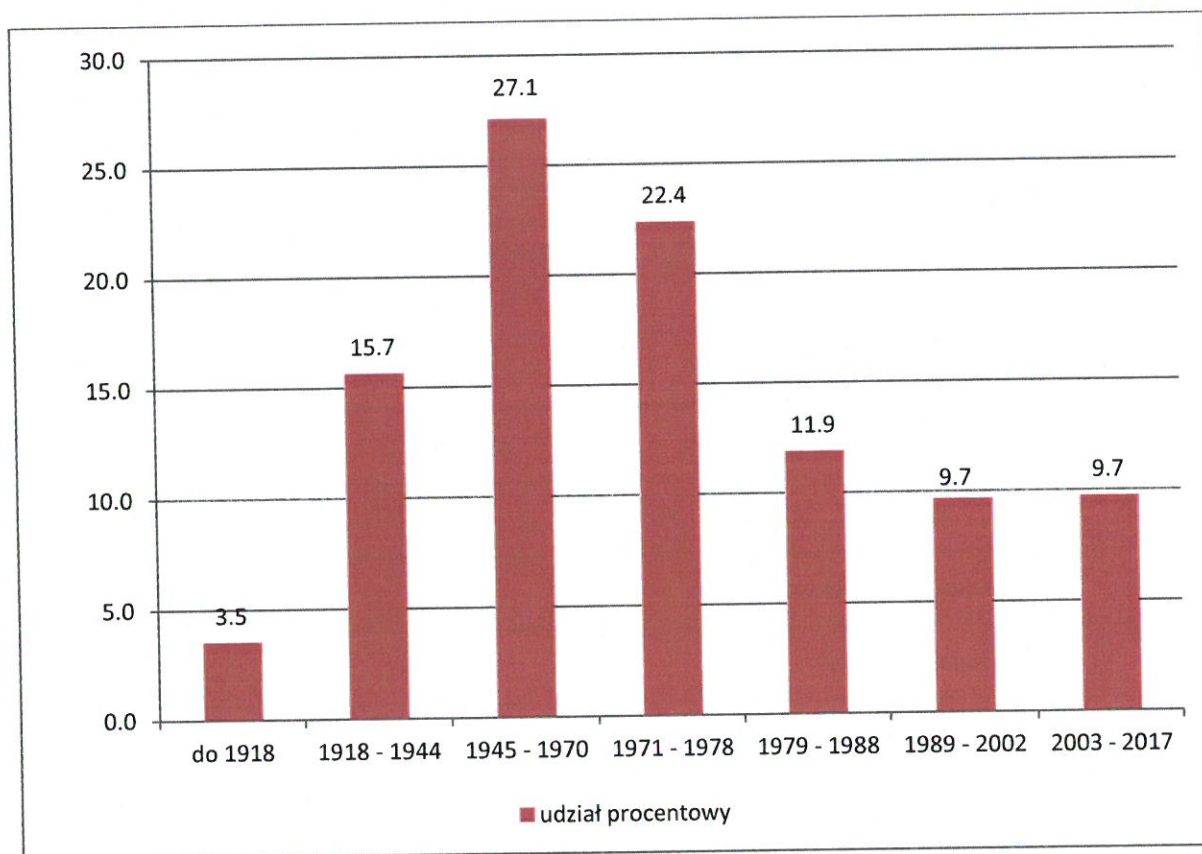
2.6 Zabudowa mieszkaniowa

W strukturze wiekowej budynków mieszkalnych w gminie dominują mieszkania z okresu 1945 - 1970. Standard zamieszkania w gminie jest zróżnicowany. Gmina dysponuje znacznymi rezerwami terenowymi ale średni roczny przyrost liczby budynków mieszkalnych wynosi tylko 9 mieszkań, a średni roczny przyrost powierzchni mieszkalnej 1231,5 m².

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Olszanica wg. stanu na rok 2017 (GUS).

rok	liczba mieszkań	powierzchnia [m ²]
2017	1322	119517,0

źródło: GUS, opracowanie własne

źródło: opracowanie własne

Rysunek 5. Struktura wiekowa mieszkań w Gminie Olszanica (GUS).

Tabela 11. Mieszkania oddane do użytku w latach 2003-2017 (GUS).

rok budowy	liczba mieszkań	powierzchnia [m ²]
2003	10	1187,0
2004	4	578,0
2005	6	801,0
2006	6	1026,0
2007	6	799,0
2008	9	1331,0
2009	5	765,0
2010	7	1024,0
2011	11	1580,0
2012	13	2014,0
2013	10	1465,0
2014	12	1758,0
2015	13	1474,0
2016	8	867,0
2017	12	1803,0
suma:	132	18472,0

źródło: GUS, opracowanie własne

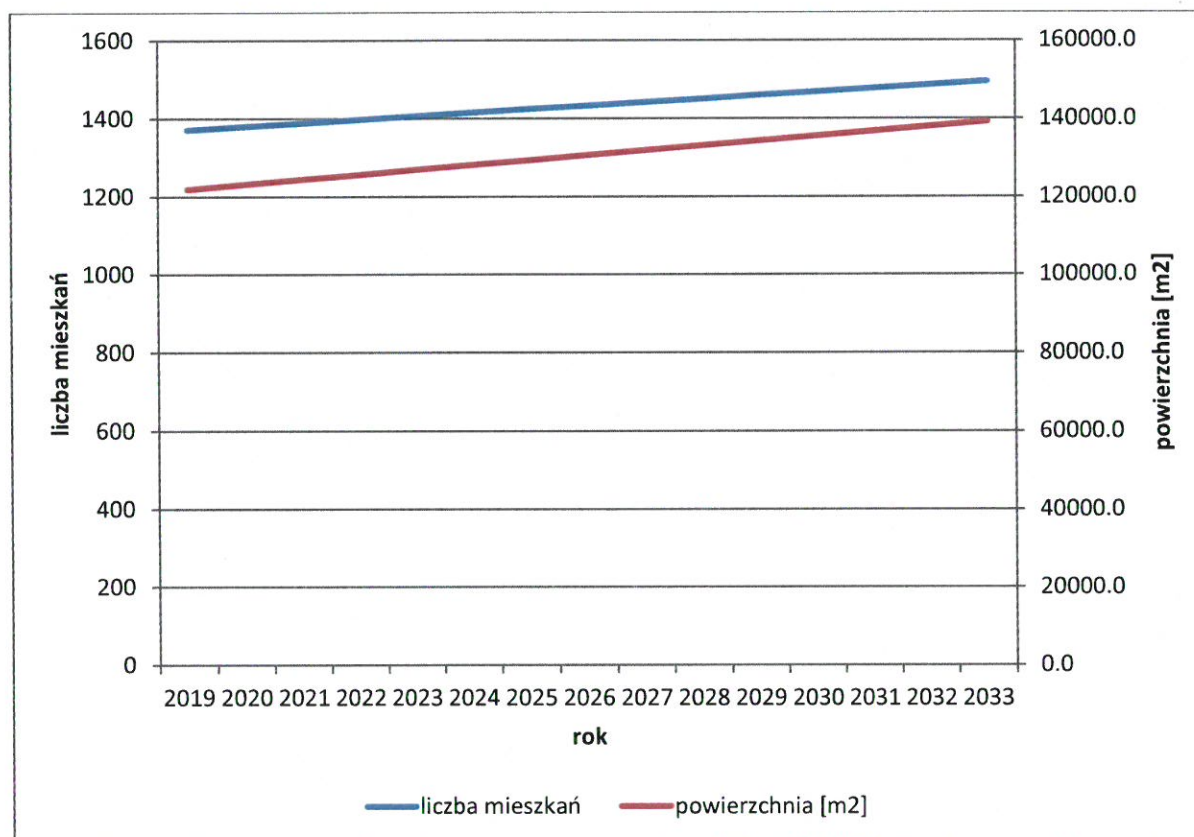
Prognoza przyrostu liczby mieszkań i powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Olszanica.

Na podstawie analizy dotychczasowego przyrostu sporządzono prognozę liczby mieszkań oraz powierzchni użytkowej do roku 2033. Szacuje się, iż do roku 2033 liczba mieszkań wzrośnie o 141 do poziomu 1495, natomiast powierzchnia użytkowa mieszkań wzrośnie o 19703,5 m² do poziomu 139220,5 m².

Tabela 12. Prognoza liczby mieszkań i powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Olszanica do roku 2033.

rok	liczba mieszkań	powierzchnia [m ²]
2019	1372	121979,9
2026	1433	130600,2
2033	1495	139220,5

źródło: opracowanie własne

źródło: opracowanie własne

Rysunek 6. Prognoza liczby mieszkań i powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Olszanica do roku 2033.

3. Stan środowiska na terenie gminy

3.1 Powietrze

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emitorów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania.

Tabela 13. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;

Źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów.

Tabela 14. Skutki zanieczyszczeń powietrza dla środowiska i organizmów żywych.

Zanieczyszczenia	Skutki dla środowiska i żywych organizmów
Pył zawieszony	Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, które mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.
Dwutlenek siarki	Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.
Tlenki azotu	Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększa prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadza komórki układu immunologicznego w płucach.
Dioksyny	Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.

Zanieczyszczenia	Skutki dla środowiska i żywych organizmów
Tlenek węgla	Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobina tworząc karboksyhemoglobinę, które nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.
Ozon	Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyścielające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.
WWA	Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszają odpowiedź immunologiczną organizmu.

źródło: opracowanie własne

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która szczególnie odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się znacznym natężeniem ruchu kołowego, w tym drogi krajowej nr 84. Przez teren Gminy Olszanica przebiegają:

- Droga krajowa nr 84 Lesko – Ustrzyki Dolne (13,6 km w granicach gminy),
- Droga wojewódzka nr 895 Uherce Mineralne – Orlec (6,2 km granicach gminy),
- Drogi powiatowe o łącznej długości w granicach gminy ok. 22,5 km:
 - Nr 1272 Uherce Mineralne – Myczkowce – Bóbrka,
 - Nr 1271 Podkamionka – Zwierzyń – Średnia Wieś,
 - Nr 1297 Olszanica – Ropienka – Wojtkowa,
 - Nr 1268 Uherce Mineralne – Rudenka,
 - Nr 1225 Tyrawa Wołoska – Wańkowa,
 - Nr 1226 Rakowa – Stańkowa – Ropienka,
 - Nr 1269 Wańkowa – Dźwiniacz – Brzegi Dolne,
 - Nr 1268 Wańkowa – Leszczwate – Łodyna.
- Drogi gminne o łącznej długości ok. 18 km.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy

w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw.

Jakość powietrza

Główną przyczyną podwyższonych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu na terenie Gminy Olszanica w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków a także emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych: dróg, chodników, boisk. Na wielkość zanieczyszczenia powietrza wpływ mają także niekorzystne warunki meteorologiczne, które mają związek z powolnym rozprzestrzenianiem się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń. Do warunków meteorologicznych, które na terenie Gminy Olszanica przyczyniają się do wzrostu zanieczyszczeń powietrza można zaliczyć:

- Zimą:
 - wysokie ciśnienie,
 - brak opadów,
 - temperatura poniżej 0°C,
 - mgła,
 - prędkość wiatru poniżej 2 m/s,
 - inwersja termiczna.
- Latem:
 - wysokie ciśnienie,
 - temperatura powyżej 25°C,
 - prędkość wiatru poniżej 2 m/s.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz 1396 t.j.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego wyznaczono 2 strefy:

- miasto Rzeszów – kod strefy: PL1801,
- strefa podkarpacka – kod strefy: PL1802.

Gmina Olszanica zlokalizowana jest na obszarze należącym do strefy podkarpackiej.

źródło: WIOŚ Rzeszów

Rysunek 7. Podział województwa podkarpackiego na strefy jakości powietrza.

Ocenę jakości powietrza prowadzono w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w stałych punktach pomiarowych monitoringu środowiska. W przypadku braku pomiarów poszczególnych zanieczyszczeń powietrza w wymienionych powyżej punktach wykonujących pomiary automatyczne, do oceny jakości powietrza wykorzystywano stacje badań manualnych. Badana obejmowały następujące zanieczyszczenia:

- dwutlenek siarki,
- dwutlenek azotu,
- tlenki azotu,
- tlenek węgla,
- ozon,